

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L
» » pol leta 8 »
» » četrt leta 4 »
Za inozemstvo
celo leto lir 40.
Na naročila brez do
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 56

V Gorici, v sredo 20. julija 1927

Leto X.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Gor. Stra-
že«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici. Ri-
va Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
(prej Scuole).
Telef. int. št. 308.

Kulturna samouprava koroških Slovencev.

V četrtek so vložile vse nemške stranke na Koroškem posebno spomenico na deželni zbor. V njej zahtevajo kulturno samoupravo za slovensko narodno manjšino na Koroškem. Za Estonijo bi bila potemtakem Avstrija prva država, ki skuša na pravičen način rešiti vprašanje narodnih manjšin. Mi moremo le čestitati koroškim Slovincem, da so Nemci vzeli vsaj v pretres to perečo zadevo, čeprav ni za koroške Slovence predlagana rešitev docela ugodna.

Spomenica za kulturno samoupravo koroških Slovencev bo vplivala tudi na ostale države, ki se resno bavijo z manjšinskim vprašanjem. Pripomniti je treba, da so že pred meseci jugoslovanski Nemci poslali svojim rojakom v Avstrijo prošnjo, naj dajo svojim manjšinam narodne pravice, da tudi Nemci v Jugoslaviji pridejo do svojih. Če se izpolnijo upravičene nade naših krvnih bratov na Koroškem, bo to brez dvoma vplivalo na rešitev manjšinskega vprašanja sploh. Zato moramo z odkritim veseljem pozdraviti poskus koroške deželne uprave, ker ga mi kot narodna manjšina smatramo za važen korak do sporazuma in mirnega sožitja med večinskimi in manjšinskimi narodi.

Narodni kataster.

Kako nameravajo izvesti kulturno samoupravo? V načrtu je, naj se vsako leto 14 dni vrši vpisovanje v slovenski narodni kataster. Vanj se lahko vpišejo vsi Slovenci, avstrijski državljani, ki so dovršili 20. leto in se čutijo Slovence. Člani slovenskega narodnega katastra se združijo v kulturne in šolske občine.

Na prvi hip se vidi, da je narodni kataster sprejemljiv kar brez ugovora. To bi bilo res pri marsikateri narodni manjšini. Toda koroški Slovenci so živeli pod drugimi

razmerami. Nemci so v zadnjih letih dosti Slovencev ponemčurili. To so tisti »Deutschgesinnte Slowenen« (nemško. misleči Slovenci), ki bi se iz kakršnihkoli razlogov ne vpisali v narodni kataster ter bi jih Nemci kar kratkoma za svoje proglasili. Vodje koroških Slovencev pa pravijo: »Ne! Nemci ste nam te ljudi z grožnjami, sladkimi obljubami in mamili ukradli. Mi zahtevamo, naj se otroci teh Slovencev vpišejo v slovenske šole.« Prav imajo! Saj slovensko manjšino na Koroškem ne predstavljajo le tisti pogumni, ki bi se kljub terorju ne bali vpisati v narodni kataster, marveč vsi Slovenci, ki so jih Nemci morda že zastropili s svojim raznarodovanjem. Zdi se, da bo ravno vprašanje narodnega katastra kamen spodtike.

Narodni svet in slovensko šolstvo.

Vse ostale točke omenjene spomenice so pa sprejemljive. Vrhovno vodstvo kulturne samouprave bi bil Narodni svet s sedežem v Celovcu. Ta Narodni svet bi imel obširne kulturne in gospodarske pravice. V vseh krajih, kjer je 40 otrok slovenskih staršev, ki so se vpisali v narodni kataster, se mora otvoriti slovenska šola. Tu so torej mišljeni le otroci staršev, ki so se vpisali v narodni kataster, ne pa vsi slovenski otroci, Slovenci po jeziku in krvi! Le to slednje bi bilo pravično. Stroške za šolstvo nosi koroška dežela. Učitelje imenuje Narodni svet, potrja jih deželna vlada. Učitelj mora biti avstrijski državljani, le v izjemnih slučajih inozemec.

Takšne so torej svetle in temne točke kulturne samouprave koroških Slovencev. Bog daj, da bi se njih zahteve pravično rešile v prid njim in vsem onim milijonom evropskih narodnih manjšin, ki še čakajo na kulturno samoupravo!

Kaj se godi po svetu?

Kot bomba je v soboto zjutraj počila vest, da je na Dunaju izbruhnila revolucija. Širile so se najbolj čudne govorice. Nič točnega se ni vedelo, ker avstrijski časopisov ni bilo, vse telefonske in brzojavne zveze z Avstrijo so pa bile pretrgane. Tudi dunajski prekupeci z našim sadjem so bili vsi iz sebe, ker je njih trgovina zastala. Polagoma so pa začeli časopisi priobčevati poročila o dunajski komunistični revoluciji.

Napeto ozračje.

Že večkrat smo pri opisovanju avstrijskih razmer povedali, da se borita v Avstriji dve močni stranki. Vsa avstrijska politika koleba med socialnimi demokrati in krščanskimi socialci. Po zadnjih volitvah imajo slednji neznatno večino. Sedanja vlada drja Seipla je sestavljena po večini iz krščansko socialnih mož. Socialni demokratje imajo vso moč in oblast na Dunaju. Vsa ostala dežela je pa odločno proti njim. Borba med obema strankama je od sile ostra. Toda zmanj so se doslej socialisti zaletavali v »rešitelja Avstrije«, odločnega kanclerja drja Seipla, ki se zlasti pogumno postavlja po robu raznim komunističnim strujam.

Nasprotje med duhovi ustvarjajo še razne vojaške domoljubne organizacije. Nacionalni duh preveva tako zvane »Frontkämpferje« in »Hackenkreuzlerje«, dočim so v socialističnem taboru pristaši republikanskega »Schutzbunda«. Že parkrat je med člani obeh organizacij prišlo do krvavih pobojev. Čuli so se glasovi, naj vlada razpusti te organizacije. A podtalno rovarjenje ni prenehalo. Samo iskrice je bilo treba, ki bi vžgala sod smodnika. In to iskrico so vžgali strelji v majhni vasi na Gradiščanskem, v Schattendorfu.

30. januarja so imeli v tej vasi »Schutzbändlerje« svoje zborovanje. Iz gostilne nekega Scharmanna je med zborovalce padel strel, ki je ubil dve osebi, nekega invalida in nekega dečka, ter pet ranil. Poboja so bili obdolženi gostilničar in njegov brat ter neki mlinarski pomočnik. Vsi trije so člani nacionalističnih zvez. Prišli so pred poroto. Porotniki so pa po devetdnevni obravnavi vse tri oprustili. To se je zgodilo pretekli četrtek na Dunaju. Že pred sodiščem je stala velika množica ljudi. Nacionalisti so dajali duška svojemu veselju, socialdemokratsko in komunistično de-

lavstvo je pa ogorčeno stiskalo pesti. »Arbeiter Zeitung« in komunistična »Rote Fahne« so pozivali delavstvo k demonstracijam. Ozračje je postajalo vroče.

Krvavi petek.

Nihče pa ni mislil, da se bodo delavske demonstracije spremenile v krvavo revolucijo, ki bo zahtevala toliko žrtev. Razburjenje množic so, kakor je danes ugotovljeno, izrabili komunistični hujskači, ki so hoteli vprizoriti državljansko vojno in vreči Seiplovo vlado.

Že v petek zjutraj je bila izdana parola, naj se delavstvo zbere pred parlamentom, pred deželnim sodiščem in pred justično palačo ter naj tam demonstrira proti razsodbi v schattendorfski obravnavi. Prvi so zastupili delo delavci v znanih tovarnah Siemens-Schuckert. Kakih 500 mož številna tolpa se je valila proti dež. sodišču. Tu je še šlo s samim vpitjem. Potem so demonstranti vdrli na univerzo ter tam slekli tri stražnike in njih uniforme obesili po drevju. Med tem so se vedno nove trupe zbirale pred parlamentom. Policijska konjenica jih je z golimi sabljami razpršila. Sedaj se ljudski val obrne proti justični palači. Pred njo zgradi močne barikade iz cestnega pločnika. Klopji in pultov, ki so jih odnesli iz bližnjih trgovin. Na barikadah zaplapolajo rdeči prapori. Policija že ni več mogla braniti vstopa v palačo in je oddala 30 revolverskih strelcev na množico. Prvi ranjenci in mrtvi so padli. Trgovine so se začele zapirati. avtomobili z ranjenci so drdrali po ulicah in vozili ranjence na univerzo in v parlament, kjer so pripravili zasilno obvezovališče. Ob enajstih dopoldne se je napad na justično palačo ponovil. Jok in vpitje ranjencev se je razlegal po ulicah. Dunaj je izgedal kot oblegano mesto. Bogataši in tuji so hoteli najemati avtomobile, da so ubežali iz mesta, kjer niso več bili varni življenja. Neki Amerikanec je kar 80 dolarjev plačal, da ga je avto preneljal iz Dunaja na par ur oddaljeni Semmering.

Okoli poldveh popoldne so demonstrantje vdrli v justično palačo. Čez par minut so se že oblaki dima valili nad streho. Prihitijo ognjegasci, a besna množica jim ne pusti gasiti. Sam dunajski župan socialist Seitz skuša ljudski vihar pomiriti, a ko švigne mimo njegove glave par krogel, se mora umakniti. Socialni demokratski vodje so izgubili oblast nad svojimi pristaši. Tedaj prikoraka republik. »Schutzbund«, ki skuša delati red. Policija se oboroži s karabinkami. Strojnice zaregljajo. Iz justične palače pa do ni vpitje 80 zaprtih policajev, ki so se skoro vdušili v plamenih. Komaj se posreči vojaštvu, da jih reši. Posbesnela osem tisočglava množica začne streljati na socialistično vojaštvo. Energični policijski načelnik Schober sprejme bitko in pokliče redno vojsko na pomoč. Čete prikorakajo demonstrantom v bok. Razvije se prava bitka. Ranjeni in mrtvi padajo na obeh straneh. Vse bolnišnice so že prenapolnjene. Do osmih zvečer je 40 mrtvih in 200 ranjenih. Justična palača, ena najlepših dunajskih zgradb, je med tem pogorela do tal. Vsi dragoceni arhivi so uničeni.

Seipel se ne uda.

Po celem Dunaju se je razlegalo vpitje: »Doli s Seiplom, doli z vlado!« Socialdemokratski voditelji Seitz, Deutsch in Bauer so Seiplu dali ultimatum, da mora njim pustiti vlado. Toda železni kancler se ne uda. Ministri so zbrani v trajni seji.

Med tem zažgejo delavske mase uredništvo krščansko socialnega dnevnika »Reichspost« in meščanskega lista »Wiener Neueste Nachrichten«. Vodstvo socialdemokratske stranke izda posebno obvestilo, kjer dolži policijo pobojev. Policijski ravnatelj Schober pa objavi proglas, kjer pravi, da imajo policajci ostro povelje, da streljajo. Listi niso na Dunaju že od petka zvečer izšli. Vsi inozemski časnikarji so se utaborili v madžarskem obmejnem mestu Požunu, odkoder pošiljajo v svet svoja poročila.

Dunaj je namreč od sobote ponoči popolnoma odrezan od sveta. Vstaši so se polastili železnic, telefona in pošte. Obenem so za celi sobotni dan proglasili splošen štrajk. Vse delo je počivalo. Le po ulicah in predmestjih so padali strelji, znamenje, da vstaja še ni zadušena. V vsej ostali Avstriji je pa mir. Pač pa vlada velikansko ogorčenje nad hujskači, ki so zanesli krvavi upor, kakršnih po vojni še zlepa ni bilo. V soboto je prisnelo v prestolico večje število vojaštva. Proti večeru so se razgreti duhovi jeli pomirjati. V nedeljo zjutraj je promet že redno posloval. V ponedeljek so pa razen poštnih in brzojavnih uslužbencev že vsi spet delali. Odločna volja kanclerja Seipla je triumfirala nad prevratneži.

Bilanca dunajske revolucije.

Socialnim demokratom in komunistom, ki so prve karte izigrali, se ni posrečilo, kar so želeli. Sam dr. Oton Bauer, vodja socialne demokracije, je pri nekem zborovanju izjavil, da sta vlada in Seipel gospodar položaja ne le na ulici, marveč tudi na političnem polju. Če bi bili delavski voditelji bolj pametno ravnali, bi morda prišlo do koalicijske vlade med krščansko socialno in socialno demokratsko stranko. Tako pa je dvomljivo, če bo vlada pristala na socialistične želje. Včeraj zjutraj so dunajski listi spet izšli in poročajo o posledicah vstaje. 150 je mrtvih, nad 700 težko ranjenih, škoda je milijonska, avstrijska valuta je padla, ugled republike je obledel. In čemu vse to? Stara pesem: nacionalistična ideja je zadela ob skrajno svoje nasprotje, ob komunistično. Hujskači na obeh straneh pa imajo na vesti vse gorje, ki so ga od petka do nedelje navalili na avstrijsko delovno ljudstvo. Če so hoteli meščanske stranke, ki so res trdovratne napram delavskim razmeram, prisiliti na politične konsesije, bi to lahko drugače storili. Kdor se prvi loti orožja, na tistega pade sum, da je orožje brusil. Nič manj pa ni kriv oni, ki je orožje nezadovoljnejem v roke potisnil; in to so v našem slučaju že našete nacionalistične organizacije. Nasilje je rodilo nasilje in se je v lastni krvi dušilo. Naj bi mlada avstrijska republika črpala iz teh žalostnih dni nauk za prihodnost!

Okno v svet.

Anglija in Egipt.

Ni še dolgo tega, ko se je zdelo, da bodo Angleži igro v Egiptu zguabili. Prekanjeni Chamberlain pa je pozval v London egiptovskega kralja Fuada, ki ima le senco kraljeve oblasti, in njegovega zunanjega ministra Sarwat pašo. V Londonu so ju tako slovesno sprejeli, da sta bila Egiptčana kar iz sebe zavoljo tolikih poklonov in časti. Angleži so pa vedeli, čemu vse to. Sarwat paša je namreč pristal na vse angleške predloge o ozkem prijateljstvu med Anglijo in Egiptom.

Pomorska razorožitev.

Pretekli četrtek so v Ženevi znova otvorili zborovanje za razorožitve na morju. Kakor je znano, je bila konferenca pred dvema tednoma prekinjena, ker se velesile niso mogle sporazumeti.

Pilsudskijeve borbe.

Poljski senat je na eni svojih zadnjih sej odklonil neke kredite za vojaške vaje. Brž potem je predsednik vlade Pilsudski zaključil za sedanje zbornice. Še isti dan je tudi zaključil poslanske seje. Vsled teh ukrepov je vse ogorčeno. Poslanci in senatorji zbirajo podpise, da mora Pilsudski znova sklicati parlament. Pilsudskijevi listi pa odgovarjajo, da poslanci in senatorji ne razumejo parlamentarizma. Ne bo dolgo in se bodo na Poljskem spet zgrabili.

»Cunard Line«.

Tako se zove angleška paroplovna družba, s katero je belgrajska vlada sklenila pogodbo, da sme izključno le ona za dobo desetih let prevažati jugoslovanske izseljence. Ta pogodba je vlezila list »Giornale d'Italia« in za njim tržaški »Piccolo«. »Giornale d'Italia« pravi, da je s pogodbo močno prizadeta italijanska prekomorska plovba. Opozminja belgrajsko in angleško vlado, da veje po adrijanskem morju že od pamtiveka italijanska zastava in da bi ta morala imeti izključno pravico za plovbo. Kaj bi rekli Angleži, če bi kaka italijanska družba hotela prevzeti plovbo po morju, ki se smatra za angleško. In tako je naštetih še več podobnih razlogov. Anglež pa se najbrž ne bo zmenil za to, ker se mu kaže dobiček.

Pangalos pred sodniki.

Grški diktator Pangalos, zdaj vjetnik na Kreti, bo prišel v kratkem pred sodnike. Sodil ga bo parlament. Ni pa izključno, da ne bo vjetnik prej zopet postal diktator, ker pri grških razmerah je vse mogoče.

Na livški Kuk!

Na gore, na gore, na strme vrhel!

V tem vročem letnem času vleče in vabi prijatelja narave na jasne vrhove naše lepe domovine. Toda, žal, ostanejo za marsikoga, naši velikani kakor Krn, Triglav, Mangart in drugi, bodisi radi pomanjkanja časa, bodisi radi težavne poti, ne dosegljiv ideal. Da imamo mnogo vrhov, sicer nižjih po visokosti in zato manj znanih, ali vendar za lažje izlete in ture nad vse hvaležnih, na to premalo mislimo. Med divnimi, z lepimi senožeti pokritimi vrhovi Kolovrata prvači livški Kuk, 1243 visok, tik vzhodno livškega sedla in vasi Livek. Primeroma dobra cesta te pripelje z Livka v eni uri v prijazno gorsko vasico Ravne, ki ima svojo mlekarino in šolo, gotovo najvišjo v naši deželi, 1050 m. Lepa, proti jugu obrnjena lega vasice je za počitniški oddih in planinsko zdravljenje kakor nalašč. Travnate steze te peljajo na bližnji Kuk,

Ne verujemo.

Pred nedavnim so imeli politični tajniki goriške, tržaške, istrske, reške in zadrške pokrajine v Trstu posvetovanje, na katerem so razpravljali o enotnem političnem pravcu v imenovanih obmejnih pokrajinah in o postopanju z našo slovansko narodno manjšino. Pozneje so bili, kakor smo kratko javili, omenjeni fašistovski tajniki skupno s prefekti v Rimu, kjer so bili sprejeti tudi od načelnika vlade, kateremu so predložili spomenico glede zgornjih vprašanj. Ljubljanski »Slovenec« ugodno glasilo Slovenske ljudske stranke, prinaša v svoji izdaji od 16. t. m. glede te zadeve sledeče poročilo iz Rima:

»Iz popolnoma zanesljivega vira smo izvedeli, da vsebuje spomenica, ki so jo fašistovski tajniki peterih obmejnih dežel (Trsta, Gorice, Reke, Pulja in Zadra) predložili g. Mussoliniju, sledeče glavne zahteve:

1. Učitelji slovanske narodnosti, ki še delujejo v Julijski Krajini, naj se prestavijo v notranjost kraljestva.

2. Verouk, ki se po kmetskih krajih vrši še v slovenščini in hrvaščini, naj se v šolski dobi 1927-28 začne poučevati izključno v italijanščini.

3. Vlada naj razpusti vsa še živeča slovanska društva in naj jim zapleni premoženje.

4. V vseh slovanskih vaseh mora učiteljstvo obvezno organizirati šolsko mladino v skupinah fašistovske »Balille«, odraščajočo mladino pa v fašistovskih »prednjih stražah« (Avanguardie giovanile).

5. Vlada naj končno reši cerkveno vprašanje v Julijski Krajini. Po skoro vseh slovanskih duhovnijah je slovenščina — poleg liturgičnega jezika — še vedno jezik cerkve. Cerkev pa ne sme več služiti narodni manjšini v oporo — zato naj vlada zahteva, da škofje uvedejo italijanske pridige in latinsko petje v vse cerkve v Italiji.

6. Vlada naj zatre vse slovansko časopisje.

Razen tega je v spomenici še vrsta predlogov gospodarskega značaja.

Kljub temu da pravi »Slovenec«, da je prejel svoje poročilo iz zanesljivega vira, ne moremo verjeti v njegovo istinitost. Zdi se nam skoro nemogoče, da bi najodličnejši zastopniki italijanske politike v naših pokrajinah, ki žive v naši sredi in že po svojem zvanju vedo, s kakšno ljubeznijo goji in čuva slovansko ljudstvo svoje narodne in verske svetinje, hoteli nam na zgoraj naznačen način zapreti vir do lastne, samorasle kulture in onemogočiti zdravo poglobitev v verske

resnice. Docela smo pa uverjeni, da bi njeg. eksc. načelnik vlade Mussolini gotovo odklonil take načrte, če bi mu jih kdo v resnici predložil. Saj vendar vsi poznamo in spoštujemo v prvem ministru izrednega moža, ki z nevgnano ljubeznijo in z orjaškim delom skrbi za podvig svojega italijanskega naroda, kateremu hoče priboriti odlično mesto med narodi. Zato je izključeno, da bi nam zameril, če mi ljubimo svoj lastni narod, in bi nam delal zapreke in težave, ako skušamo po svojih skromnih močeh ta narod kulturno in gospodarsko okrepiti. Ravnotako pa tudi vsi vemo, da je ekselencija Benito Mussolini iskren

prijatelj miru in plodnega dela. Zato smatramo za gotovo, da ne bi odobril nikoli politike, ki bi z razvnanjem narodnostnih in kulturnih bojev, zavirala čim hitrejšo udeležitev njegovih velikopoteznih načrtov. Može velikih, silnih zamisli se ne plašijo sicer nikakih ovir, toda v malenkostih ne iščejo uspehov, temveč so širokogrudni in brez predsodkov.

Ko ponovno dajemo duška svojemu prepričanju, da ne verujemo v resničnost zgornjih predlogov, pričakujemo mirno in brez vsake bojazni za bodočnost odločilnih ukrepov načelnika vlade, v čigar dalekovidnost zaupamo.

DNEVNE VESTI.

»DIJAŠKA MATICA« V TRSTU.

»Dijaška Matica« v Trstu naznaja, da poteče rok za običajno vlaganje prošenj 31. avgusta 1927. Na po tem roku došle prošnje se odbor ne bo oziral.

Smrt.

Na Bledu je umrl v visoki starosti 79. let vpokojeni dvorni svetnik dr. Andrej Ferjančič. Bil je doma iz Slapa pri Vipavi in je gimnazijske študije dovršil v Gorici. Kot izvrsten uradnik si je priboril že zgodaj odlično mesto. Zanimal se je tudi za politično življenje in je bil od tedanje narodno-napredne (liberalne) stranke na Kranjskem izvoljen v državni zbor. Zadnja leta je preživel v pokoju na Bledu, kjer je imel lastno vilo. Čast njegovemu spominu, pokoj njegovi duši!

Slovaška nadškofija.

V teku so pogajanja, da bi se ustanovila na Slovaškem posebna nadškofija. Sedež bo najbrže v Niztri, na slavnem mestu stare moravske škofije.

Romanje na Barbano.

V nedeljo 24. julija zjutraj ob 4¼ odhod. Korijere bodo čakale pred cerkvijo sv. Ignacija na Trstniku ob 4¼. Kdor bo hotel prispeti k sv. obhajilu v Gorici, naj ob štirih stopi v cerkev sv. Ignacija. Zvečer v soboto od 6. ure naprej se bo spovedovalo v cerkvi sv. Ivana. Prijave sprejemamo še do četrтка 21. t. m. — Vodstvo »Apostolstva molitve« v Gorici. Via Molino št. 9.

Goriška okrajna sodnija.

»La Vedetta dell'Isonzo« (»Soška Straža«), ki izhaja mesto ustavljenega dnevnika »La Voce di Gorizia« prinaša v eni svojih zadnjih številčk daljše poročilo o razmerah na goriški okrajni sodniji (preturi). List pravi med drugim, da na sodniji »ne vlada več oni strahoviti nered, ki se je bil vgnedil na po-

sameznih oddelkih, kjer so se bili nakopičili tisoči in tisoči raznih vlog.« Izvršila se je prava revolucija,« zatrjuje list nadalje, »ki je bila pa potrebna za vzpostavitev postavnosti, reda, ugleda in dostojanstva sodne uprave.« Ker smo prijatelji urejene uprave, nas te ugotovitve vesele, saj nam ne bo treba več poslušati številnih pritožb o zastankih in drugih neprilikah, ki so bile prej na dnevnem redu. Želeli bi samo še, da bi se po možnosti spremenil način razpisavanja razprav. Razpiše se navadno za gotov dan dolga vrsta razprav in sicer vse za 9 uro zjutraj. Radi tega zamudijo mnoge stranke in njih odvetniki s čakanjem obilo dragega časa. Ali ni mogoče, da bi se razvrstile razprave vsaj približno po dnevnih urah? Čakati včasih od 9. ure zjutraj do poznega popoldneva, je res neprijetno.

Kopanje v Soči.

Vročina zadnjih tednov je prijetno razgrela tudi navadno hladne Sočine valove in na stotine meščanov hiti vsak dan v njih sveži, oživljajoči objem. Prijetno in živo je tam zunaj ob Sočinih bregovih, saj ima človek brezplačno na razpolago blagodejne solčne in vodne kopeli. Udobje, ki jo nudijo te kopeli, pa prav grdo motijo razne razvade, ki postajajo že neznosne. Soča je nevarna voda in je zahtevala že mnogo žrtev. Zato je neumljivo, da starši in drugi odgovorni varuhi puščajo nedorasle otroke same v varljive Sočine valove. Tudi kopalna obleka mnogih takih mlečnozo-bežev je zelo pomanjkljiva, če je je sploh kaj. Ravnotako postane kopanje zelo nevarno, ako se skoro vsak dan sliši o tatvinah, katerih žrtve so preveč brezskrbni prijatelji hladilnih valov. Pozivamo meročajna oblastva, naj se nekoliko bolj ko do sedaj pobrigajo za kopanje v Soči in vkrenejo vse potrebno glede dostojnosti, reda in varnosti.

kamor imaš še dobre pol ure; z največjo lahkoto, da sam ne veš kdaj, prideš na vrh. Krasen razgled uživaš na vse strani. Pred tabo v neposredni bližini te očarajo skalne, strme stene Krnovega pogorja, od Vrsiča, 1897 m, preko Krnove zelene piramide, 2245 m, Peskov, 2178, Rdečega Roba, 1916 m do strmih, z nizkim grmovjem in zelenimi senožeti pokritih obronkov Mrzlega vrha, 1360 m ena sama mocogona skupina, celota! Ob vznožju se bližje bele vasice Vrsno, Krn, Libušnje, Kamno in druge, tam za Selcami se vidi veliki Gregorčičev slap; skoraj navpično pod teboj se pa vije kakor srebrn pas modrozeleno Soča, pravi kras tega planinskega raja. Na levi proti severu se ti kaže mogočni panorama Kaninovega pogorja s svojimi sneženimi planjavami in visokimi vrhovi kakor Laška planja 2449 m, Veliki Kanin 2592 m, Prestreljnik z znano luknjo 2503 m in drugi vrhovi tja do Konfina, 2335 m. Obsežen je razgled proti vzhodu, kjer opazuješ obmejne vr-

hove kakor Kuk, 2086 m, Gradico nad Nemškim Rutom, cerkljanske gore, Porezen 1631 m, vrh Blegoša, 1562 m že na Kranjskem. Čez visoko planoto Vojsko in idrijsko-notranjske gore te pozdravlja v sinji daljavi Snežnik, 2017 m, na kranjsko-hrvaški meji. Neomejen razgled imaš na jug in jugozapad. V neposredni bližini vidiš pod sabo globoke doline, strme bregove in vrhove beneške Slovenije. Vasice in cerkvice stoje na solčnih strminah, dokler se ti ne ustavi oko na ozidju starega Čedadu, kamor se steka na kupčijsko življenje iz beneško-slovanskih dolin. Uhaja ti pogled tja čez Videm proti karnijskim in južnotirolskim velikanom. Razločno vidiš stene najbolj proti jugu pomaknjenih vrhov Monte Cavallo, najvišji vrh 2251 m severovzhodno od mesta Vittorio Veneto, oziroma vzhodno do Belluna. Lepo razločiš zelo prodatno strugo Tagliamonta in še dalje po ravnini doli proti Piave ti plava pogled. Bližje, kakor na mizi vidiš našo Furlanijo;

kje je Oglej, ti pove njegov mogočni stolp. Tržiški in tržaški zaliv, istrsko obrežje in gore, gladina morja in lagune proti Benetkam vse to nudi pestro sliko tvojim razdovednim očem. Utrujeno oko ti odpočije na bližnjih zelenih livadah in obširnih planinah Matajurjevega hrbita in drugih nadiških vrhov tja proti Gemoni in Reziji. Toda dovolj! Tudi tvoja najbližja okolica, to je zelene trate, okrogli vrhovi, le malo nižji kakor Kuk, zahtevajo tvoje pozornosti. Po višavah do 1200 metrov hodiš ure in ure in občuduješ bujno rastlinstvo. Rode dendrovi grmički ob senčnih severnih obronkih, lepo pa vanilji dišeče murke (nigritella nigra) in po skalnatih mestih kamenokreč (sazifraga aizosu) in še drugi zastopniki planinskega rastlinstva te spominjajo, da se nahajaš več ali manj v oumočju alpske flore. Na bližnjih Ravnih ali na Livku lahko poiščeš po lepem izletu okrepčila in počitka.

Okrožnica notranjega ministra.

Notranje ministrstvo je prefekte ponovno opozorilo na okrožnico glede plesov. Notri je med drugim navedeno, da morajo oblastva ples se prepovedati, če so okoliščine take, da bi se žalila verska čustva ali če bi plesanje škodilo vzvišenosti verskih obredov. Tako je povedano v okrožnici. Zdaj pa vprašamo za enkrat vse prizadete, kako se sklada nedeljski ples pod Števerjanom na dvorišču gostilne g. Koršiča z navedeno okrožnico. V Cerovem, dober četrt ure v stran od omnenjenega kraja, so Brici praznovali versko slovesnost prve sv. maše svojega rojaka. Ljudstvo se je trumoma zgrinjalo v Cerovo in zmajaje z glavami hodilo mimo berjarjev. Župnik števerjanski je na prošnjo 80 odstotkov faranov prosil s prižnice, naj na tak dan v bližini kraja prve sv. maše ne skrunijo slovesnega dneva z berjarji in harmoniko. Toda kot iz kljubovalnosti je harmonika še v pondeljek škripala. To smo zapisali v premislek vsem poslušnim, saj kdor hoče nagajati, mu itak ni pomoči, in pa v pretehtanje krajevnim oblastvom, ki so morda preslišala prošnjo faranov, ki je utemeljena tudi v okrožnici notranjega ministra.

Razpuščeno društvo.

Doznali smo, da je bilo razpuščeno prosv. društvo v Cerknem. Odlok, s katerim je bil razpust naznanjen, utemeljuje ta ukrep s protidržavnim duhom, ki je vladal v društvu.

Drugačen glas.

Pred nedavnim je bil znani videmski poslanec Pisenti zopet sprejet v fašistovsko stranko. Med njegovimi zvestimi je nastalo zavoljo tega veliko veselje. Malce mrzlega curka je pa spustil na prerazgrete glave ugledni fašistovski list »Patria« iz Rima z dne 15. t. m. Tu se bere, da je ta list odločno proti sprejemu Petra Pisentija nazaj v stranko, ker »Peter Pisenti je bil, je in bo vodja konservativne in nazadnjaške struje v Furlaniji, anti-fašist in reakcionarec furlanske pokrajine.« Malo hud poper!

Zoper draginjo.

V petek se je zbralo goriško fašistovsko vodstvo k seji, kjer se je posvetovalo, kako se draginji v okom postaviti. Ugotovili so, da je gospodarska bitka ostra in težavna, toda bo dobljena. V pondeljek so pa na prefekturi zborovali odborniki za žitno bitko.

Prošnja iz Madžarske.

Madžarski gospodarski krogi so se baje obrnili na italijanskega prvega ministra s prošnjo, naj prepove v Italiji lov na lastavice. Vsako leto se vrača namreč vedno manj lastavic iz prezimovališča nazaj na Madžarsko.

Sežanski trg.

Na trgu v Sežani 12. t. m. so bile na prodaj 904 glave živine in sicer: 389 krav in volov, 94 telet, 199 konj in 222 prašičkov. Cene goveji živini so močno padle, t. j. za približno 40—50%, isto pri teletih. Konji boljše pasme do 4000 lir glava. Prašički še vedno dragi do 220 lir glava. Razprodalo se je mnogo zeljnatih sadik izpod Nanosa; bilo jih je nad 50 vozov in vozičkov. Cena 100 sadik od 1.80 do 2.50 lir. — Prihodnji tržni dan se bo vršil 22. julija.

Valuta.

Dne 18. julija si dobil:

za 100 franc. frankov	71 85 do	72 35 Lir
za 100 belg. frankov	252 50 do	257 50 Lir
za 100 švic. frankov	353 65 do	357 65 Lir
za 100 češ.-slov. kron	54 25 do	54 75 Lir
za 100 dinarjev	32 12 do	32 62 Lir
za 1 šterling	89 20 do	89 50 Lir
za 1 dolar	18 32 do	18 42 Lir
Novci po 20 frankov	70.— do	72.— Lir
za 100 avst. kron	0.0254 do	0.0264 Lir

„Introibo ad altarem Dei..“

V spomin na novo mašo v Cerovem 17. julija 1927.

Opojno so duhtele akacije v solnčnem nedeljskem jutru. Naša prelepa Brda so se čarobno topila v zlatem solnčnem sijaju, ko je pri-trkovanje in grmenje topičev naznanjalo vsem Brdam, da bo mlad mož, ki so ga dali ti grički in doli, stopil pred žrtvovnik Gospodov in molil: Stopil bom pred altar...

Zares ganljivo je bilo tekmovalje dobrih Cerovcev, ko so pripravljali vse potrebno za prvo sv. mašo č. g. Martinčiča. Vsa vas se je odelila v zelenje, mlaji in slavoloki so se peli čez ceste in vodili tja na trg pred farno cerkev, kjer so že čakale množice. Na vzvišenem prostoru vrh stopnjic je bil postavljen altar. Kakor da bi Najvišji imel posebno dopadenje nad prvo daritvijo svojega maziljenca, se je solnce skrilo in droban dežek je kot blagoslov božji orosil vse zbrane, ko je slavnostni govornik v ognjeviti besedi pokazal na težko pot, ki jo mora zmagati sleherni slovenski duhovnik; toda ravno današnji novomašnik je za tako pot že utrjen, ker ima že za sabo trdo življenje slovenskega študenta, ki se skozi trpljenje in boje prebije do svojih vzorov. Oko marsikaterega v bedi in žuljih zraslega Brica je pokrila vlažna megla solz, ko se je ozrl na mladega novomašnika, ki se je odločil žrtvovati vsega za Boga in svoje ljudstvo. Vso slovesnost je povzdignilo res lepo petje pod večjim vodstvom g. Makuca in njegove ljubeznive družice. Tudi znani goriški solist je zadivil s svojimi samospevi.

Po cerkvenih obredih so se novomašnikovi sobratje in gostje zbrali v veselo in iskreno družbo, ki jo je prevevala ena misel: dobili smo zopet novega borca za pravdo božjo in slovensko. Častitke in napitnice so se vrstile novomašniku in njegovi presrečni stari mamic, ki ni mogla od same radosti skriti svojih solz. Novomašnik se je v svojem

zahvalnem govoru spominjal vseh blagih duš, ki so mu pomogle do presrečnega dne. Dolga vrsta jih je: od blagopokojnega monsinjora Wolfa, preko Klanjščeka, kurata podsabotinskega in cerovškega, pa tja do zadnjega domačega fanta in dekleta, ki so po svojih skromnih močeh pomagali.

Mrak je že legal v briške dolinice, ko si je bilo treba seči v roke za slovo. Svečan trenutek je prišel. Vsi so vstali in pomolili za novomašnikom še Oče naš k Delivcu usode za srečo in blagor na duši in telesu vsega našega ljudstva...

Pokoj je ovil vso soseko. Tedaj je slovesni dan končal in se je novi hlapec božji umaknil, da se pripravi za drugi in naslednje dneve, ko bo vedno ponavljal h Gospodu: Introibo ad altarem Dei. Pristopaj, novi mašnik, k altarju, da nam izprosiš, ker smo tako potrebni in ubogi...

Iz širokega sveta.**Vročje je.**

Po Ameriki je baje taka vročina, da je 62 ljudi zadela solnčarica in se umrli. Pri nas se širi suša. Majhni dežki zemljo komaj po vrhu zmoglijo. Pa še tedaj pridejo najraje s točo.

Briganti.

V mestecu Nola, v srednji Italiji, se je orožnikom posrečilo ujeti celo bando brigantov. Razbojniki so že par let strahovali celo okolico. Njih poglavarja sta pa bila dva advokata.

Človek in stroj.

Navadno čujemo, da je stroj marsikje človeka izpodrinil. Amerikanec Tomaž Rhead pa dokazuje, da je to sreča za človeka. Prvič, se več proizvaža in drugič, umrljivost ljudi je manjša. Ljudje živijo zdaj dosti več let. Zadnjih 20 let se je umrljivost med otroci znižala za 60 od sto. Za vse to gre po Rheadovo hvala strojem, ki opravijo človekovo delo.

Kaj je novega na deželi?**Števerjan.**

Naše prosvetno društvo priredi v nedeljo 24. t. m. ob 5. uri popoldne na lepem dvorišču g. barona Formentinija na trgu pred cerkvijo lepo veselico. Na vsporedu je igra »Pogodba«, kupleti, petje in še druge točke. Prijatelje prosvete in vsa sosedna društva vabimo, naj nas ta dan obiščejo. Režija prireditve je v dobrih rokah in prepričani ste lahko, da se ne boste kesali, če prihitite k nam na naš števerjanski griček. Ta dan bomo letos obhajali tudi vsakoletno »šagro« sv. Mohorja, katero smo prenesli na prihodnjo nedeljo, ker so zadnjo nedeljo praznovali v sosednem Cerovem redko slavnost prve sv. maše. To rešje še enkrat: v nedeljo vsi Goričani v Števerjan!

Škrbina.

Preteklo soboto 9. t. m. je umrl v Škrbini mladenič Alojzij Šibelja v starosti 28 let. Bolehal je dolgo časa na jetiki. Svojo smrt je prorokoval in pravil, da bo umrl tisti dan, ko se njegovo nekdanje dekle poroči z drugim mladeničem. In res se je tako zgodilo. N. p. v m.!

Vrtobja.

Letos imamo pri nas zelo bogato, toda žalostno žetev. Kar pomnimo se nismo imeli toliko pogrebov, ko v tej polovici letošnjega leta. Navadno imamo na leto približno 16 do 20 mrličev, letos jih imamo pa že do sedaj okrog 25. V zadnjih tedni smo zgubili celo vrsto možgospodarjev. Umrli so: trgovec Jakob Maraž, podjetnik Leopold Faganelj, bivši pred. kmetijske za-

druge za goriško okolico Jožef Nemec, Anton Furlan in kmet Ivan Gorkič; zadnjo nedeljo je pa zapustil to solzno dolino najstarejši Vrtojbenčan 97 letni Andrej Žižmond, ki je prebil vojna leta kot vjetnik v Italiji. Vsem večni mir in večna luč naj jim sveti!

Kojsko.

»Od kod ste Vi?« »Iz Kojskega!« »Quisca, paese dei ladri!« Ta lep dvogovor se je razvil med g. orožniškim brigadirjem iz dalnjega Slapa pri Sv. Luciji in neko ženico, našo sovaščanko, ki je bila slučajno tamkaj. Mi ne smemo grajati radi te srčkane častitke g. brigadirja, pač pa se moramo zahvaliti g. dopisniku tržaške »Edinosti«, ki je pred dnevi v tem časopisu prinesel novico pod naslovom: »Tički iz Brd« v kateri je pripovedoval, da so aretirali Lojzeta Brajto, stanujočega v našem Kojskem št. 49. Ne bomo se razburjali, temveč opozarjamo g. dopisnika »Edinosti« — to radi točnosti — da je pri nas Lojze Brajta docela neznan in da v hiši št. 49 stanujejo pošteni ljudje.

Vaščan.

Osek.

V nedeljo dne 10. julija smo praznovali pri nas lepo slovesnost v spomin posvečenja cerkve sv. Martina, Peto sv. mašo z običajno procesijo je imel naš rojak, preč. gosp. dekan, kanalski Venceslav Bele. Zjutraj je še maševal v Kanalu, ob 9. uri pa že v Oseku. Vsi smo mu hvaležni za njegov trud in lepe nauke, ki nam ji je podal v krasni

pridigi. Pomenljivo je še to, da je po 16. letih, ko je pel prvičkrat sv. mašo v tej cerkvi, pel sedaj drugičkrat v popolnoma prenovljeni in lepo ozaljšani cerkvi. Pred enim letom smo začeli s popravili in v soboto smo dokončali. Zidarsko delo so izvršili domači zidarji pod vodstvom zidarskega mojstra g. Vinokota Štruklja iz Ozeljana in moramo resnici na ljubo izjaviti, da v splošno zadovoljnost. Zvonik, ki je bil od granate zadet, je bil od vrha do tal popolnoma prenovljen in ga ni bilo treba podirati, kot je bilo začetkoma v načrtu, za kar pa gre čast zidarskemu mojstru. Slikarsko delo je pa izvršil g. Tomaž Seljak iz Podmelca zelo okusno in v splošno zadovoljnost domačinov in tujcev, ki so pretečeno nedeljo prihiteli k nam. Omenjenega slikarja zamoremo priporočiti vsem cerkvenim predstojništvom še posebno radi tega, ker plačilo za delo in trud ni pretirano, a njegovo delo vestno in hitro. Vsakdo se lahko osebno prepriča!

Onega roparja, ki je streljal v hiši Antona Smeta iz Čekavca, še do danes niso prejeli, dasiravno ga vidijo ljudje dnevno. Grozi in naročuje ljudem, da naj povedo trem, da jih mora ustreliti. Prosimo pristojno oblast, da nas oprostí nepotrebnega razburjenja!

Suša se pozna tudi pri našem vodovodu, kjer že primanjkuje vode. Prosimo g. občinskega načelnika, da bi potrebno ukrenil, da ne bomo trpeli na pomanjkanju naše vode.

Komen.

Smrtna kosa. Dne 16. t. m. je mirno v Gospodu zaspal gospod Karol Bunc, sodni pisarniški ravnatelj v pokoju. Bil je v celem komenskem okraju najbolj poznana in zaslužna osebnost. Služil je nad 43 let kot vodja gruntovnice večinomoma v tukajšnji sodniji. Spoštovan je bil vedno od svojih predstojnikov zaradi svoje natančnosti in vestnosti. Čislan je bil od vseh zaradi svoje ljubeznivosti in hitrosti v svojem uradu. Poznal je vse premoženjske razmere spodnjega Krasa. Marsikomu je pomagal s svojimi nasveti iz zadrege. Bil je glavni stebel komenske sodnije. Dokler je bil v uradu, je teklo vse kakor ura; zastankov ni poznala njegova miza. Še v pokoju so iskali sodni predstojniki pri njem pomoči, da je spravil zopet v tir zastarele zemljknižne spise. Užival je zaupanje tudi v sedanjih razmerah. Gospod obč. načelnik ing. Julij Pagnini ga je predlagal pri kr. prefekturi za svojega delegata v občinskem uradu. Tudi tu je bil do zadnjega vesten delavec. Še osem dni pred smrtjo, ko ni mogel zapustiti hiše, je na svojem domu civilno poročil zadnji par, še dan pred smrtjo je podpisoval občinske akte. Bolehal je nad štiri leta in pol. Bolezen je prenašal vedno junaško vdano. Bil je dober praktičen katoličan, ki je rad obiskoval cerkev in ni bilo ne nedelje ne praznika, da bi se ne udeležil zapovedane službe božje zjutraj in popoldne. Skrbel je za lepoto v cerkvi. Za mesec majnik je dolgo vrsto let daroval sveče za Marijin oltar. Rožni venec je bil vedno njegov spremljevalec. Zato se mi zdi, da ga je Marija Devica ravno na njen dan, v soboto na praznik škapulirske Matere Božje odpoklicala iz solzne doline v boljše življenje.

Njegov pogreb v nedeljo je bil nad vse veličasten. Pevci so mu zapeli tri žalostinke. Ob odprtem grobu mu je govoril g. podeštat zadnji pozdrav v italijanskem jeziku, preč. g. kurat Oblak iz Goriškega pa ga je proslavljal kot viteza dela in praktičnega katoličana v našem jeziku. Počivaj v miru dragi Karlo! Preostalih naše sožalje!

Procesija za dež k D. M. v Oberšljanu pri Komnu. Po sv. Petru je pritisnila grozna vročina in suša, ki je večinoma pokončala ves fižol in krompir. Sirk se še komaj drži v boljnjih njivah. V nekaterih vaseh so ga že porezali za živino. Kmalu bo začela tudi trta trpeti. Zato so priredili duhovniki komenske okoličnice dne 17. t. m. veliko prošnjo procesijo za dež k D. M. oberšljanski. Udeležilo se je mnogo vernikov. Govoril je preč. g. Ivan Drašček, kurat kobljeglavski.

Romanje na Barbano priredijo dne 24. t. m. duhovljani Sv. Križa pri Trstu. Udeležilo se bo tega romanja mnogo ljudi iz vseh duhovnij od Komna do Sv. Križa.

Sveto pri Komnu.

Letošnja letina nam je mnogo obetala, toda zadnje dneve nam je suša uničila več poljskih pridelkov. Zadnje nedeljo smo imeli procesijo za dež k Devici Mariji oberšljanski. In res se nas je Bog usmilil in smo imeli nekaj dežja, toda za naš Kras premalo, je še vedno žejen.

Vročina je bila taka, da je v Tomaževici posestniku Furlanu poginil lep vol. Kmet ni bil zavarovan. Tudi v Svetem smo imeli pretekli teden 3 nesreče v živini. Toda hvala Bogu, da imamo zavarovalnico za govejo živino. Tako si pomagamo, da pošameznik sam ne trpi vse škode.

V Gorjanskem smo obhajali v nedeljo 17. t. m. cerkv. praznik svetega Mohorja. Bil je običajni sejem. Hvala Bogu, plesa ni bilo in upamo, da ga tudi ne bo več v ta namen kot je bila navada. Omeniti moramo, da so se letos plesi v naši okolici dobro ustavili. Ljudstvo je spoznalo, da so velika poguba, posebno še v teh težkih časih. Go spod urednik, drugič še kaj.

Idrijske novice.

Vojašnica.

Delo vojašnice je ustavljeno. Ne ve se še natančno ali le začasno ali za stalno. Ker je tam ves obširni prostor sedaj razkopen, je mnogo rudarjev zgubilo svoje vrtove.

Regulacija Nikove.

Po zadnji strašni povodnji zelo razrušena in razkopana struga Nikove se sedaj na več mestih vendar popravlja. Upati je, da se bo že enkrat uredila ta reka, ki dela zadnja leta ob vsaki povodnji občutno škodo.

Naši zdravniki.

Pred kratkim je »Straža« poročala, da se nahaja tu poleg zdravnikov tudi ena zdravnica. Ker se je

sedaj rudniški zdravnik vrnil, je omenjena odšla. Sedaj ima g. Schmitz obilo posla, ker so ga ljudje že težko pričakovali, in to tembolj, ker se z zdravnico niso nič prav razumeli.

Smrtna kosa.

Koncem m. m. je tu umrla Marjana Gantar, mati g. dr. Kajetana Gantarja, N. v m. p. Vsem ostalim iskreno sožalje.

Nesreča.

V tako zvanem »Pirhovem klanecu« blizu Želina je 12. t. m. strmo glasil natovorjen avto pod cesto. Dva ponesrečenca so odpeljali v bolnico. Avto je bil naložen z moko. Kako je prišlo do nesreče, se prav natančno še ne ve.

Oj ta vojaški boben!

Pozdravi iz Firenc.

Slovenski fantje, ki služijo pri 19. topniškem polku, 4. in 5. baterije v Firenci, pošiljajo pozdrave po naši »Goriški Straži« svojim dobrim materam in strogim očetom, bratom in sestram, prijateljem, fantom in dekletom. — Koren Franc, Budanje; Kette Ferdinand, Dole nje pri Ajdovščini; Kravanja Andrej, Trenta; Kurinčič Jožef, Uršič Rudolf, Kobarid; Vrh Jožef, Šembije; Primc Leopold, Topole pri Il. Bistrici; Fator Alojzij, Šembije; Pertot Franc, Nabrežina; Čotar Alojzij, Rihenberg; Lapanja Jožef, Ilični Vrh pri Veharšah; Zigman Franc, Kal; Mivšek Franc, Zavravec; Mozetič Anton, Bizjak Jožef, Pregil Jožef, Trampuž Alojzij, Bukovica; Ruzadorfer Roman, Solkan; Rak Renat, Trst.

Slovenski fantje-vojaki korenjaki, ki služimo pri 19. polku poljskega topništva v Firencih, smo se danes skupaj zbrali, da bi v domače kraje pozdrave poslali — staršem, bratom, sestram, znancem in prijateljem, enako tudi »Goriški Straži« in vsem, ki jo čitajo. Posebno pa našim zvestim dekletom, ki se še vedno dobro spominjajo na nas. — Paljšak Ivan, Gorenje pri Postojni; Penko Anton, Matenja vas; Poščič Anton, Volosko pri Reki; Pregelj Josip, Bukovica; Fatur Ivan, Zagorje; Fabjan Rudolf, Ravne; Bajc Ivan, Višnje; Hrovatin Josip, Ozeljan; Vekar Franc, Slavina; Urbančič Andrej, Knežak; Žerjal Viktor, Kosovelj; Rudolf Josip, Zadlog; Regent Albin, Kontovel; Mozetič Anton, Bukovica; Švara Viktor, Gabrovica; Sedej Ivan, Zadlog; Muha Ivan, Lokev; Zelenc Avguštin, Boljunec; Tronkar Josip, Sv.

Florijan; Osana Franc, Veliko Brdo; Kurel Rihard, Žilje; Kovačič Anton, Trst; Cerkevnič Ludovik, Trst; Šugan Marij, Trst; Gombač Rudolf, Trst; vsi letnika 1907.

Listnica uredništva.

Idrija pri Bači: Prejeli smo dopis, v katerem nam neko dekle zatrjuje, da so bili neopravičeni očitki, naslovljeni v našem listu na nekatera dekleta. Z veseljem jemljemo to zagotovilo na znanje, ker smo uverjeni, da se ne bodo več dogajale, četudi malenkostne stvari, ki bi povzročale besedovanje. Zato tudi ne bomo priobčili dopisa, ker se nam zdi, da bi s tem spore samo še poostriili. Želimo samo prav iskreno, da bi se po tem majhnem razburjenju našli čimprej fantje in dekleta pri složnem prosvetnem delu. Bog živi!

A. S., Ponikve pri Tomaju. Če je vaše poročilo resnično, je obnašanje dotičnih oseb res vse graje vredno. Dvomimo pa, če bi jih dopis spametoval. Saj je vendar dolžnost staršev, da napravijo red.

M. M., Zakojca: Zadeva je premalenkostna in ne spada v list. Če se vam zdi umestno, naznanite dotična škodljivca oblastvu. Pozdravljeni.

Darovi.

Nekdo je daroval 150 lir za »Sirotišče«, 100 lir za »Alojzijevišče«, 100 lir za »Gor. Moh. družbo« in 50 lir za »Naš Čolnič«. — Srčna hvala!

Trgovski pomočnik išče dela bodisi v mestu ali na deželi. Naslov pove urava »Goriške Straže«.

Velika izbira prenosljivih gramofonov, plošč, igel itd. — Velika zaloga fotografskih šip in papirja za fotografe; fotografski aparati itd. Tvrška E. Vokulat & Co. Gorica, Corso Vitt. Em. III. št. 7. — Tel. 3—47.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchert & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sušna. Blago solidno! Gene zmerne!

brecqu. On je videl in je še danes tega mnenja, da je to čisto navaden vlom. Ker ste bili vi pri tem udeleženi, ga je speljalo na napačno sled!

»Toda, ker je zamašek zginil...«

»Prvič ima ta kristal zanj le malo pomena, ker je služil le za vzorec.«

»Kako to veste?«

»Spodaj ima zarezo in sem se potem še v Angliji informirala.«

»Dobro, pa čemu je sluga vedno nosil ključ od omare, odkoder je bil ukraden, s seboj? In drugič, kako, da so ga našli v nekem Daubrecquovem predalu v Parizu?«

»Očividno je, da čuva Daubrecq tudi ta zamašek. Ravno zato sem zamašek spet položila v omaro v steni, da ne bi zapazil, da je zginil. Zato vam ga je moj mali Jacques tudi drugič ukradel iz žepa in ga je vratarica spet položila na staro mesto.«

»Torej ne slutite ničesar?«

»Ničesar. Ve, da listo iščemo, ne ve pa, da Prasville in jaz veva, kje je skrita.«

Lupin je vstal in korakal za misljen po sobi. Potem se je vstavil poleg Klarise Mergy.

»Torej po vlamu v Enghienu niste prišli niti za korak dalje?«

Prodaj takoj hišico z zemljiščem blizu postaje Sv. gore v Gorici. Naslov: Macorig Nina, Via Ascoli št. 20/II. Gorica.

POZORI!

Centenemu občinstvu naznanjam, da sem odprl svojo lastno delavnico. Najtopleje se priporočim!

SUPAN KAROL, urar v Tolminu.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36. Laboratorij otvoren že leta 1918. Sprejema od 9. do 12. in od 2. do 6., ob nedeljah in praznikih od 9.—12.

Velika zaloga mrtvaških potrebščin 20% ceneje kot povsod drugod. J. Saksida, trgovec z mrtv. predmeti, Dornberg št. 3.

Zdravnik za zobe in usta Dr. LOJZ KRAIGHER sprejema v GORICI Piazza della Vittoria šte. 20

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellanovich, lastnik F. Bollaffio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

Maurice Leblanc:

Skrivnostno oko.

(Doživljaji Arsena Lupina.)

»Da, Gilbert je vžival vaše zaupanje. On je zasledoval Gilberta in je zato poznal vsa vaša stanovanja. Samo še par dni je hotel čakati. Ko bi imel v rokah zamašek in listo sedemindvajseterih, je hotel vas izročiti policiji, ne da bi vaših pomagačev — potem svojih — spravil v nevarnost.«

»Tepec,« mrmra Lupin. »Tako omejena glava kot je on. Zato so torej bile tiste odprtine pri vratih.«

»Seveda, on jih je izrezal, ker se je pripravljaj na boj z Daubrecquom in vami. V službi je imel nekega pritlikavca, ki se je skozi vsako luknjo lahko stlačil. Tako je on prišel do vaše korespondence in je vedel za vse vaše tajnosti. To sta mi odkrila njegova tovariša. Tedaj sem brž prišla na misel, da bi se lahko poslužila mojega mlajšega sina, da rešim starejšega. Kakor je Jacques mlad, je pa vendar pogumen in moder. Po navodilih mojih spremljevalcev sem našla v Gilbertovem stanovanju dvojne ključke od vaše sobe v ulici Mati-

gnon. Nisem vas hotela prositi pomoči, marveč vam odvzeti kristalni zamašek, ki je gotovo moral biti pri vas. Čez par minut mi ga je Jacques v resnici prinesel. Vsa srečna sem odšla. Ko sem bila gospodarica talismana, sem ga hotela obdržati in ga ne izročiti Prasvillu. Potem bi imela nad Daubrecquom vso oblast. Dosegla bi, da bi Gilberta izpustili iz ječe ali ga vsaj ne obsodili. Plavalas sem že v najlepših nadah. Tedaj...«

»Tedaj se je zgodilo?«

Z bolešno kretnjo se je Klarisa dvignila in povedala z brezsvočnim glasom:

»Ničesar nisem našla v kristalu, veste. Nobenega papirja, nobene votline. Popolnoma brez potrebe je bil Leonard umorjen in moj sin v ječi.«

»Ne razumem...«

»Pač, oni niso ukradli Daubrecqu zamaška, ki je bil izdelan po njegovih navodilih, marveč onega, ki je služil tovarnarju za vzorec.«

»To je pa neumno. To še tem bolj, ker je Daubrecq zdaj opozorjen.«

»Nikakor ne,« je odvrnila gospa Mergy. »Še isti dan sem šla k Dau-

»Niti enega,« je dejala, »zdaj sem ravnala po lastni glavi, potem po volji onih dveh, popolnoma brez načrta.«

»Torej to se kratko pravi,« pripomni on, »da je treba Daubrecqu vzeti listo sedemindvajseterih.«

»Da, toda kako? Obenem so me pa motili vaši poskusi. Mi smo v Daubrecquovi novi kuharici spoznali vašo staro služabnico Viktorijo in smo od vratarice zvedeli, da se skrivate v njeni sobi. Zato smo se bali, da ne bi prekrižali naših načrtov.«

»Vi ste tudi bili, ki ste mi svetovali, naj odjenjam, ne res?«

»Seveda.«

»In vi ste me tudi tisti večer prosili, naj ne grem v gledališče?«

»Da, vratarica je zasačila Viktorijo, ko je prisluškovala telefonskega pogovora med menoj in Daubrecquom. Le Ballu, ki je stal na straži je pa videl vas iti iz hiše. Mislila sem si torej, da boste zvečer sledili Daubrecqu.«

»In delavka, ki me je neko popoldne tukaj obiskala?«

»To sem bila jaz. Postala sem malodušna in sem hotela z vami govoriti.«

(Dalje.)